

for Kirke- og Undervisningsministeriet skulde være forbunden med at ordne Forholdet saaledes, at Ministeriet skulde paatage sig at ligned Offret paa de Enkelte, maa jeg naturligvis fuldkommen erkjende, at det vil være forbundet med meget store Vanskeligheder, og jeg skal altsaa ikke reise mindste Indvending derimod; men hvad jeg nærmest har begjært Ordet for, er for at henpege paa, at der dog allerede er en Slags Ordning eller et Sted, hvortil man kan henvise dette Forhold. Det er nofsom bekjendt, at Lovgivningen allerede bestemmer, at naar en Præst eller Skolelærer htrir sig misfornøiet over det Offer, som bliver ham meddeelt, saa kan han henvende en Klage til Amtsraadet, og dette bestemmer saa, hvormeget enhver Offerpligtig skal give. Der kunde altsaa, mener jeg, skjønndt det ogsaa vilde være forbundet med Vanskeligheder for Amtsraadet, være Anledning til at henvise dette Spørgsmaals Ordning og Regulering til dette.

Bek: Dersom Offret var, hvad det bør være, og hvad det fra Oprindelsen har været, en frit og frivillig Gave og Opmuntring til vedkommende Sjælesørger, saa at det kunde blive en Kjendsgjering, at man paaaffjonnede hans Virksomhed i hans besværlige Kald, saa troer jeg neppe, at Rogen her i Landet, og jeg kunde føie til her i Thinget, vilde have, at Offret skulde afløses — men bestoværre, det er ikke saaledes. Jeg troer, at Pligtmæssigheden, siden den er kommen med ind under det, har, som den ærede 3die Landstingsmand for 1ste Kred (Clausen) allerede har gjort opmærksom paa, skadet. Det er netop den Betragtning, man ikke kan frigjøre sig for, at under Frivillighedens Skin skjuler der sig et Tvang, og at, naar man offerer, gjør man det af Sædvane eller af Pligtmæssighed, der er saare lidet ønskeligt. Dersom vi tænke os Offret afløst ved Lov, vilde en saadan Opmuntring til vedkommende Sjælesørger derved være bortfalden, men jeg anseer det for meget godt og kunde ønske, at en saadan Frivillighedens Bei for Anerkjendelse blev holdt aaben. Forøvrigt troer jeg ikke, at selv om Forslagene under Nr. 63 og 65 bleve vedtagne, derved Offret vilde bort-

falde; thi de, der søgte sig knyttebe til deres Sjælesørger, vilde alligevel bringe ham Offer. Ved altsaa, som foreslaaet i Endringerne, at ville lade Offer og Accidenter bortfalde, og gjøre det til en fast Afgift, vilde man fastslaae Offret til en pligtmæssig Afgift, uden at dog de frivillige Offergaver vilde bortfalde, og de nævnte tvende Forslag troer jeg altsaa ikke vilde føre til det Resultat, man ventet. I Almindelighed troer jeg nu ikke, at man vilde gaae ind paa Aflysningen, men jeg vilde dog, efter hvad jeg har anthydet, ansee det for meget ønskeligt saaledes at fastslaae Offret til en pligtmæssig, istedetfor en frivillig Ydelse. Det forekommer mig, at naar man søger at komme paa det Nene med Lønningsforholdene, er man for tilbøielig til at ville tage med enhver omhelst Ting. Dette er nu vistnok i og for sig fuldkommen berettiget og, saavidt jeg skjønner, endogsaa i visse Retninger ønskeligt, men i Forholdet imellem Præst og Menighed indflaaer man derved paa en Bei, der ikke vil føre til det sande Maal. For at faae Forholdet mellem Præst og Menighed ønskeligt i saa Henseende, baade med Hensyn til Troeslivet og øvrige Forhold, er det ikke den Bei, vi skulle ind paa; tværtimod, ved at løse Tvangsbaandene vil netop følge, at disse Forhold ordne sig af sig selv saa frit som muligt. Tænker jeg mig f. Ex. Forholdet angaaende Sognebaandets Løsning fuldstændigt ordnet, da kommer allerede der en klarere Erkjendelse for Dagen om, hvørvidt man søger den og den Præst, som man virkelig finder tilfredsstillende den Trang, man føler, og i den Retning synes jeg ogsaa, at det er ønskeligt, saavidt muligt, at vedligeholde Offerfriheden. Jeg kan derfor ikke stemme for noget af disse tvende Forslag.

Skuel: Da jeg sidst havde Ordet, glemt jeg at imødegaae den Erindring af den ærede Minister, at man ved at lægge Affattelsen af Bisterne i Ministeriets Haand gav det en ganske overordentlig og farlig Magt. Jeg skal dog herved bemærke, at det jo overlades til enhver Commune især at vælge, hvørvidt den vil have Aflysning eller ikke, og derved forekommer det mig, at denne Indvending mister den største Deel af sin Betydning.